

Pensionsenhetens internbudget för 2022 med plan för 2023-2027

Innehållsförteckning

Internbudget 2022 med plan för 2023-2025	3
Nämndens uppdrag	3
Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget	5

Internbudget 2022 med plan för 2023-2025

För Linköpings kommun är verksamhetsresultatet centralt, det vill säga det resultat och de effekter som verksamheten får för de som använder kommunens tjänster. Kommunens verksamheter ska sträva efter att utifrån de givna resurserna optimera nyttan för de som använder kommunens tjänster. Budgetprocessen är förändringsinriktad och fokuserar på vad som ska förändras i verksamheten under budgetperioden.

Kommunfullmäktige beslutar den 23 november 2021 om Budget för 2022 med plan för 2023-2025 med ekonomiska ramar för nämnderna. Kommunens reglemente anger också förväntningar på nämnderna. Nämnden ska genom sitt basuppdrag och inriktningen i internbudgeten bidra till utveckling inom kommunfullmäktiges mål, detta görs inom ramen för av kommunfullmäktige anvisade ekonomiska ramar. Varje generation ska bära sina kostnader, vilket kräver stort ansvarstagande och god budgetdisciplin. Alla verksamheter ska drivas på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt där nämnderna ansvarar för att effektiviseringar och prioriteringar görs inom nämndens ram.

Nämndens uppdrag

Pensionsenhetens uppdrag är att redovisa kommunens pensionskostnader för tidigare och nu gällande pensionsavtal, samt kommunens samlade pensionsskuld.

Pensioner kan vara antingen förmånsbestämda eller avgiftsbestämda. En förmånsbestämd pension garanterar arbetstagaren en viss pension i förhållande till den intjänade lönen. En avgiftsbestämd pension innebär att arbetsgivaren årligen betalar ut en viss procent av arbetstagarens lön till en pensionsförvaltare som arbetstagaren själv kan välja.

Den förmånsbestämda pensionen innebär en trygghet för arbetstagaren genom att det finns en inbyggd garantinivå i pensionsåtagandet, men innebär en osäkerhet och en skulduppbyggnad hos arbetsgivaren eftersom pensionen inte betalas ut förrän arbetstagaren gått i pension. Skuldens storlek hos kommunen beror också på osäkra faktorer som förändringar i inkomstbasbelopp, livslängdsantaganden, förändringar i ränteläget med mera.

Den avgiftsbestämda pensionen är enklare för arbetsgivaren, eftersom en viss summa på årets pensionsgrundande lön betalas ut till den pensionsförvaltare som den anställde har valt. Det innebär att det inte sker någon skulduppbyggnad hos kommunen. Däremot innebär det en påfrestning på kommunens likviditet, eftersom utbetalningarna sker årligen under intjänandet. För den anställde innebär en avgiftsbestämd pension en större osäkerhet eftersom den framtida pensionen blir beroende av vilken avkastning som kan genereras.

Att beräkna de kommunala pensionerna är komplicerat för att kommunerna haft så många olika pensionsavtal och för en del av de pensioner som betalas ut gäller fortfarande de äldre reglerna.

Kort historik

1978 kom det första kollektivavtalade tjänstepensionsavtalet (PAK/LPAK) på det kommunala området. Dessförinnan fanns olika pensionsreglementen.

1985 ersattes PAK med pensionsavtalet PA-KL. Både PAK och PA-KL var i sin helhet förmånsbestämda och fungerade som utfyllnad till den allmänna pensionen.

1998 ersattes PA-KL med PFA som var ett i huvudsak avgiftsbestämt system, endast de som tjänar över 7,5 inkomstbasbelopp har en förmånsbestämd pension för den överskjutande delen. 2001 kom en modifierad version av PFA och 2006 kom pensionsavtalet KAP-KL som de flesta anställda i dag omfattas av.

Sammantaget innebär detta att merparten av kommunens pensionsskuld härrör från tiden före 1998, d.v.s. ansvarsförbindelsen. Den delen kommer därför successivt att minska i takt med att utbetalningarna kommer att överstiga uppräkningsgraden av pensionsskulden.

Från och med januari 2014 har kommunerna ett nytt pensionsavtal (AKAP-KL) som gäller för anställda som är födda 1986 eller senare. Det avtalet är i sin helhet avgiftsbestämt.

Den 30 september 2014 beslutade kommunfullmäktige i Linköping om ett nytt pensionsavtal för förtroendevalda (OPF-KL) som också är ett helt avgiftsbestämt system.

Pensionsavtalen

Nu gällande pensionsavtal för anställda är KAP-KL respektive AKAP-KL (från och med 2014-01-01).

KAP-KL avtalet innefattar dels en avgiftsbestämd del och dels en förmånsbestämd del för inkomstdelar över 7,5 inkomstbasbelopp, vilket för 2021 motsvarar en månadslön på drygt 42,5 tkr. Den förmånsbestämda delen av pensionen beräknas av kommunens pensionsförvaltare och skuldförs som en avsättning i kommunens balansräkning.

För den avgiftsbestämda delen gäller att från och med kalendermånaden efter den då arbetstagaren fyller 21 år betalas en årlig pensionsavgift av arbetsgivaren till den pensions- eller fondförsäkring som arbetstagaren valt. Pensionsavgiften uppgår till 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen upp till 30 inkomstbasbelopp. Genom att kommunen betalar ut avgiften varje år sker ingen skulduppbyggnad i kommunens redovisning.

AKAP-KL avtalet trädde i kraft 2014-01-01 och gäller arbetstagare som är födda 1986 och senare. AKAP-KL är ett helt avgiftsbestämt pensionsavtal. Pensionen tjänas in från första anställningsdagen. Avgiften är 4,5 procent av den pensionsgrundande lönen på löner som understiger 7,5 inkomstbasbelopp och 30 procent på lönedelar mellan 7,5 inkomstbasbelopp och upp till 30 inkomstbasbelopp.

Redovisning

Före 1998

Pension som är intjänad före 1998 ska enligt lagen om kommunal redovisning endast redovisas som en ansvarsförbindelse, det vill säga inte bokföras som en skuld eller avsättning i räkenskaperna. Men kommunfullmäktige beslutade 1998 att Linköpings kommun ska redovisa hela pensionsåtagandet som en skuld/avsättning i kommunens räkenskaper (fullfonderingsmodellen).

Fr.o.m. 1998

Pensionsenheten får en intern intäkt i form av kalkylerad pensionskostnad (KP) och motsvarande kostnad debiteras respektive verksamhet genom ett påslag på lönekostnaden. Pensionsenheten belastas också med finansiella kostnader som avser ränta på pensionsskulderna. Eftersom räntan är en finansiell kostnad redovisas räntekostnaden också under finansförvaltningen för att där få en heltäckande bild av kommunens finansiella kostnader och intäkter.

Placering för pensionsutbetalningar

För att ha en buffert för pensionsutbetalningar har kommunen satt av medel till en pensionsmedelsplaceringsportfölj. Pensionsmedlen har placerats i räntebärande värdepapper och aktiefonder. Värdet inklusive ränteintäkter och aktieutdelningar från placeringarna redovisas i sin helhet under finansförvaltningen.

Från och med 2009 har det gjorts uttag från placerade medel för att likvidmässigt finansiera de ökade pensionsutbetalningarna.

Marknadsvärdet motsvarade i 31 augusti 2021 hela pensionsåtagandet som är intjänat efter 1998 samt ca 51 procent av den del som är intjänad före 1998.

Sammanfattning av pensionsenhetens internbudget

Före 1998

- Pensionsutbetalningarna inkl. löneskatt beräknas minska från 143 mnkr år 2022 till 138 mnkr år 2025.
- Pensionssskuld före 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarade period minska från 2 324 mnkr år 2022 till 1 985 mnkr år 2025.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas minska med 10 mnkr 2022 jämfört med budget 2021. Enligt parametrar från SKR beräknas räntan för finansiella kostnaderna succesivt öka år 2023-2025.

Fr.o.m. 1998

- Pensionsutbetalningarna inklusive löneskatt beräknas öka från 36 mnkr år 2022 till 40 mnkr år 2025.
- Pensionssskuld efter 98 inkl. löneskatt väntas under motsvarande period öka från 1 176 mnkr till 1 468 mnkr.
- Finansiella kostnaderna (ränta) inkl. löneskatt beräknas minska med 1 mnkr 2022 jämfört med budget 2021. Enligt parametrar från SKR beräknas räntan för finansiella kostnaderna succesivt öka år 2023-2025.
- PO-pålägg som utgör del i årets intjänande (intäkt) för 2022 är beräknat utifrån SKR cirkulär till 37,64 % samt därutöver ett differentierat påslag för inkomster över 7,5 inkomstbasbelopp. PO påslaget är oförändrat jämfört med 2021.

Ekonomi

Driftsammandrag (utgår från prognos Skandikon 2021-08-31)

Nettokostnad Belopp tkr	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024	Plan 2025
Årets Intjänande - intäkt från nämnderna kalkylerad pensionskostnad (KP)	-296 869	-290 000	-305 000	-320 000	-335 000	-350 000
Årets Intjänande - utbetalning till pensionsförvaltare	228 203	232 201	239 301	245 044	250 745	258 371
Årets nyintjänade pensionskostnad inkl. löneskatt	89 091	94 300	66 081	62 962	76 821	90 558
Utbetalningar fr.o.m. -98	29 601	33 923	35 607	37 594	39 371	40 365
Skuldförändring avseende utbetalningar fr.o.m. -98	-29 601	-33 923	-35 607	-37 594	-39 371	-40 365
Utbetalningar före -98	155 803	139 691	142 838	140 502	138 430	137 958
Skuldförändring avseende utbetalningar före -98	-155 803	-139 691	-142 838	-140 502	-138 430	-137 958
Övrig skuldförändring före -98	38 424	-10 758	-6 007	-1 669	-8 721	-10 943
Övriga pensionskostnader	3 249	3 600	3 600	3 600	3 600	3 600
Justeringspost kalkyl		-27 402	14 497	16 861	10 247	-6 761
Summa nettokostnader	62 098	1 941	12 471	6 798	-2 308	-15 174
Finansiell kostnad före - 98	64 626	66 617	56 945	59 139	63 206	68 845
Finansiell kostnad fr.o.m. - 98	19 520	25 885	25 027	28 505	33 546	40 772
Summa pensionsenhetens internbudget	146 244	94 443	94 443	94 443	94 443	94 443
<i>varav intäkter</i>	<i>296 869</i>	<i>290 000</i>	<i>305 000</i>	<i>320 000</i>	<i>414 443</i>	<i>429 443</i>
<i>varav kostnader</i>	<i>443 113</i>	<i>384 443</i>	<i>399 443</i>	<i>414 443</i>	<i>320 000</i>	<i>335 000</i>
Budgetram enligt beslut i KF den 28 september	94 443	94 443	94 443	94 443	94 443	94 443

Kommentar till pensionsenhetens ekonomi

De största påverkansfaktorerna för pensionskostnad och pensionskostnader är SKRs prognosparametrar samt den uppdatering av Linköpings kommuns personalbestånd som inrapporteras varje år. Vid varje prognostillfälle antas dock personalstocken vara oförändrad framöver utifrån senast inrapportering.

Prognoserna från pensionsadministratören bygger från 2017 på RIPS 17 som är SKR:s riktlinjer för beräkning av pensionskostnad, enligt RKR:s rekommendation.

Före 1998

Ansvarförbindelsen avser pensioner intjänade före 1998. Skulden minskar vartefter utbetalning av pension sker. I posten "övriga pensionskostnader" redovisas bland annat kostnader för pensionsadministratören. Här ingår även kostnader för brandmän-som avser del i RTÖG:s pensionskostnader som intjänades före RTÖG bildades. De finansiella kostnaderna utgörs mestadels av basbeloppsuppräknings samt räntekostnad på pensionskostnaden.

Fr.o.m. 1998

Posten "årets intjänande – utbetalning till pensionsförvaltare" avser nyintjänandet av pensionsförmåner. Den utgörs av den avgiftsbestämda pensionen som uppgår till 4,5 procent av lönen och betalas ut i mars året efter intjänandet. Anställda med lön över 7,5 inkomstbasbelopp tjänar också in en förmånsbaserad pension som ligger kvar hos kommunen som en skuld till den anställde (om den anställde är född före 1986). För att täcka kostnaderna för årets intjänande gör kommunen ett internt påslag på lönen motsvarande kalkylerad pensionskostnad (KP). Intäkten redovisas hos pensionsenheten och kostnaden belastar respektive verksamhet.

